No. 146. 1856.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 4 December.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en [illegible] uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

[illegible] van woensdag avond 3 [illegible]

Aankondigingen
VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

De burgemeester en wethouders van Veere brengen bij deze ter kennis dat, ingevolge vroegere aankondiging, bij de op heden plaats gehad hebbende uitloting van achterstallige toopende schulden dezer gemeente, zijn getrokken de navolgende nommers: 5, 82, 297, 345, 358, 421, 627, 790, 881, 885, 1097, 1149, 1165, 1619, 1724, 1868, 1929, 2018, 2112, 2145, 2315, 2360, 2414, 2457, 2789, 3078, 3307, 3475, 3490 en 3682, waarvan het bedrag ter som van f 10 op ieder nommer, tegen intrekking der daarvoor afgegeven bons, ten stadhuize op iederen werkdag, van 's morgens 9 tot des namiddags 1 ure, kan worden ontvangen.

Veere, den 29 november 1856.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
F. B. FOCK.
De secretaris,
J. P. VAN DEN HEUVEL.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 3 december.

Onze geabonneerden ontvangen bij dit nommer een bijvoegsel, bevattende de verslagen van de zittingen der tweede kamer der staten-generaal van 27, 28 en 29 november en 1 december.

De dezer dagen bij afwisseling gevallen sneeuw en dikke mist hebben veroorzaakt dat de middelen van communicatie alhier eene vrij aanzienlijke vertraging ondervinden. De post, welke gewoonlijk des namiddags ten 4 ure hier aankomt, arriveerde gisteren avond eerst omstreeks 9 ure. De stoomboot, welke gisteren ochtend ten 8½ ure van Rotterdam moest afvaren, heeft zich gedurende den nacht tusschen Ooltgensplaat en de Steenbergsche Vliet moeten ophouden en is eerst heden middag ten 2½ ure aangekomen. Ook de telegrafische gemeenschap is sedert gisteren door eene niet met zekerheid bekende oorzaak verstoord.

Met aanneming van het voorstel der commissie van toezigt over de geneeskundige school alhier, zijn in de raadsvergadering van heden benoemd tot lectoren bij die inrigting: in de pharmacie, de heer P. M. de Ligny met 12 van de 14 stemmen, en in de physica, de heer dr. G. van Hennekeler met 13 stemmen (1 blanco).

Voorts is met vaststelling van de begrooting voor de administratie der leenbank over het jaar 1857, met dat zelfde jaar, als middel van bezuiniging, eervol ontslag verleend aan den boekhouder-kassier J. W. de Raad, zullende die betrekking voorloopig onvervuld blijven.

De behandeling van het verzoek der Vereeniging van genees- en heelkundigen om terug te komen op het raadsbesluit waarbij is besloten tot het niet installen van eene gezondheids-commissie, is op voorstel van den heer Caland, alsnog aangehouden, in afwachting dat welligt over deze zaak meerder licht worde verspreid.

In eene plegtige openbare teregtzitting van de arrondissements regtbank alhier, heeft heden morgen de installatie plaats gehad van den heer mr. D. A. Berdenis van Berlekom, onlangs bij koninklijk besluit benoemd tot regter plaatsvervanger bij die regtbank.

De eerst aanwezende ingenieur der militaire genie en de hoofdingenieur van den waterstaat in deze provincie, zijn door hunne respectieve ministerien benoemd tot het bepalen van den lijn voor den spoorweg en het havenkanaal van Vlissingen tot Middelburg.

Het hoofdbestuur der Maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland heeft dezer dagen het onderstaande adres aan de tweede kamer der staten-generaal ingezonden:

Aan de tweede kamer der staten-generaal.

Geeft eerbiedig te kennen: het hoofdbestuur der Maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland, geautoriseerd bij koninklijk besluit van den 31 augustus 1848, namens dezelve maatschappij als daartoe speciaal gevolmagtigd;

dat zij met de meeste belangstelling heeft kennis genomen van het door een hoog geacht lid der tweede kamer, aan deze ingediend voorstel van wet tot verandering der tienden in grondrenten, en het van hooge [illegible] belang beschouwt, dat dit voorstel leide tot afschaffing der tienden, behoudens de regten der tiendheffers, het zij de tienden in grondrenten veranderd worden, het zij ze afkoopbaar gesteld, of op eenige andere wijze worden afgeschaft en vernietigd.

Ware het belang van den landbouw op zich zelf staande, en niet met het algemeen belang der geheele natie verbonden; ook dan nog, mijne heeren! zouden wij de afschaffing der tienden, op welke wijze ook, dringend voorstaan en hoogst wenschelijk achten. Maar het is voorzeker uwe overtuiging, gelijk het de onze is, dat de bloei des landbouws, als grondslag van iedere nijverheid, de voorwaarde is van het algemeen welzijn, 't welk in de eerste plaats, in overvloed van allerlei levensmiddelen bestaat, tot welker voortbrenging de landbouw alleen in staat is.

Wij vragen van u, mijne heeren! de afschaffing der tienden: in het belang van het algemeen; in het belang der regtvaardigheid; in het belang der zedelijkheid.

In het belang van het algemeen. Is er ooit een tijd geweest, waarin de behoefte dringend werd gevoeld, tot wegruiming van alles, wat ruime voortbrenging van levensmiddelen slechts eenigzins in den weg staat, het is voorzeker de tijd waarin wij leven. De steeds toenemende bevolking, in alle beschaafde landen zonder onderscheid, eischt volstrekt eene vermeerderde productie van voedsel en van al hetgeen bovendien als levensbehoefte kan worden aangemerkt. De aanwas der bevolking wordt door niets anders beperkt, dan door de beschikbare middelen, waardoor het leven kan worden onderhouden; de grond daarentegen die deze middelen moet verschaffen is binnen eene bepaalde ruimte beperkt. Die ruimte is, in de meeste beschaafde staten, reeds voor den landbouw of de veeteelt ingenomen; daar buiten wordt de mogelijkheid van bebouwing bepaald door de beschikbare kapitalen, welker vermeerdering slechts van de toeneming der beschaving kan worden verwacht. Zal dus daar waar, gelijk in het grooter deel van Europa, de bebouwbare grond bijna geheel is ingenomen, een grooter aantal menschen dan tegenwoordig (ofschoon dikwerf ter naauwernood en op onvoldoende wijze) door de bestaande landbouw-nijverheid wordt gevoed, gekleed en gehuisd, de middelen bekomen om het leven te onderhouden, er moeten dan van den bebouwden grond meerdere vruchten worden getrokken, door verbeterden bouw, door de toepassing der wetenschap, door beschikbaarstelling van grootere kapitalen; waardoor alleen eene verhoogde opbrengst der bebouwde en hier en daar reeds uitgeputte gronden mogelijk is. Het betoog reeds in 1819 door Gijsbert Karel van Hogendorp (in het derde deel zijner Bijdragen tot de huishouding van staat) geleverd, dat de tiendheffing zoodanige aanwending van meerder kapitaal in den weg staat, is nooit wedersproken, veel min wederlegd. Wij veroorlooven ons, mijne heeren! de woorden te herinneren die de beroemde man op bladz. 49 en 50 van het aangehaald deel zijns werks bezigt, omdat zij meer dan iets anders in staat zijn duidelijk te doen zien hoe het eene dwaasheid kan gerekend worden grootere kapitalen aan tiendpligtige gronden toe te vertrouwen, dan daarin reeds zijn aangewend, en welk een drukkende last de tienden voor den landbouw zijn.

„Stel," zegt hij, „dat een morgen lands f 60 aan waarde opbrengt, bij eene gewone bewerking; dat f 30 daarvan zijn voor de huur en f 30 voor inkomen, zoo bedragen de tienden eene waarde van f 6, dat is een vijfde van het inkomen of eene dubbele tiende. Laat er f 15 aan mest en werkloonen besteed zijn, om het inkomen van f 30 te vinden, zoo is de tienden vierdubbel. Stel nu dat de landbouwer, met nog f 20 meer te besteden, er nog f 30 meer uit kan halen, en dus f 10 wint, dan moet hij wederom de tienden van de volle f 30, dat is f 3 betalen; en deze f 3 gaan af van de f 10, hetwelk eene driedubbele tiende is. Zijn belang om meer aan den grond te besteden is dus veel minder, dan indien er geen tiende bestond."

Wie kan zich verwonderen dat, naar ons bekend is geworden, in de onlangs te 's Hage gehouden vergadering van de Koninklijke maatschappij van landbouw, achtingswaardige en bekwame landbouwers hebben verklaard, dat zij het draineren hunner gronden allezins wenschelijk en noodzakelijk achtten, maar dat zij in hun eigen welbegrepen belang zich daarvan moesten en zouden onthouden, zoo lang het bestaan der tienden deze kunstbewerking van den grond, tot eene voor hen schadelijke in plaats van voordeelige zaak maakt?

Ziet daar dan mijne heeren! een bewijs, hoe de verbetering van den nederlandschen bodem, hoe de pogingen tot grootere productiviteit van den grond, hoe dien ten gevolge de vermeerdering van voedsel in Nederland wordt belet en tegengehouden, door het bestaan eener instelling die men sedert jaren in Pruissen, in Beijeren, in Wurtemberg, in Hanover, in de beide Hessen, in Baden, in Oostenrijk, in Engeland, ja zelfs in Spanje en Portugal heeft opgeruimd, maar die tot schande van het verlichte Nederland bestaat, niettegenstaande ook daar reeds sedert 60 jaren de wensch levendig is naar — en de hooge noodzakelijkheid gevoeld wordt van hare afschaffing.

Die afschaffing vragen wij ook in het belang der regtvaardigheid. Het is voor niemand een geheim, dat de tienden niet worden geheven van den grond, maar van de nijverheid des landmans. De grond brengt uit zich zelf niets voort, maar moet bebouwd worden om vruchten op te leveren. Daartoe is arbeid, kennis en kapitaal noodig, en hoe grooter ieder dezer elementen van productie is, des te grooter zal de opbrengst zijn, en ook de zuivere winst van den landbouwer. Werden de tienden van deze laatste geheven, zij zouden oneindig dragelijker zijn dan nu, ofschoon zij altijd het aanwenden van meer kapitaal zouden in den weg staan; maar zij worden, zoo als bekend is, geheven niet van de zuivere winst, maar van de onzuivere opbrengst, met dit gevolg, dat wanneer gelijk dikwerf plaats heeft, de oogst van een stuk lands niet of naauwelijks zoo veel bedraagt, als de kosten van bearbeiding, zaaizaad en mest, gevoegd bij de pacht of van de rente van het grondkapitaal, zoo de eigenaar zijn eigen grond bebouwt, beloopen, de tiendheffer des niettemin geregtigd is het 1/10 van die onzuivere opbrengst tot zich te nemen, welk tiende een gedeelte van het circulerend kapitaal des landbouwers uitmaakt, zoo dat in het ondersteld maar dikwerf voorkomend geval, met het zelfde bedrag vermindert en den landman voor het geheel bedrag der tiend verarmt, ongerekend zijn gemis aan rente en winst. Is het te verwonderen dat de landbouwer, in ongunstige jaren dubbel getroffen, eerst door misgewas, daarna door de vermindering van zijn kapitaal, waarvan een gedeelte in den vorm van tiend aan den tiendheffer moet worden afgegeven, over het algemeen verarmt, en dat de landbouwende eigenaars meestal door pachters worden vervangen?

Maar zoo wij ongunstige jaren ook al buiten rekening laten, op welken regtsgrond is het te verdedigen dat de tiendheffer een gedeelte bekomt van de meerdere opbrengst, die een gevolg is van meerdere vlijt en kennis des landmans, van de aanwending door dezen van grooter kapitaal, waarvan de uitzet alleen geschiedt, met het oog op de daardoor te verkrijgen evenredige rente en billijke winst? De verandering der tienden in grondrenten, of het vermogen om die af te koopen, naar eenen billijken maatstaf, zal wel met zich brengen, dat de tiendheffer, die volkomen schadeloos gesteld zal worden voor hetgeen zijn tiendregt op dit oogenblik waardig is, voortdurend eene rente zal heffen van de in de laatste 15 of 20 jaren door den landman aangewende arbeid en kapitaal; maar het beletsel 't welk de tienden thans aan de inwendige verbetering van den landbouw, door aanwending van meerder kapitaal in den weg leggen, zal voor het vervolg opgeheven en uit den weg geruimd zijn.

Nog een anderen grond van regtvaardigheid veroorlooven wij ons onder uwe aandacht te brengen. Zoo lang de landbouw door inkomende regten op vreemde granen, door de wetgeving beschermd werd, kon men rekenen dat het nadeel, 't welk de tiendheffing den landman toebrengt, in zekere mate werd opgewogen door het voordeel 't welk die bescherming opleverde. De bescherming heeft opgehouden, en geen weinig verlicht en beschaafd landbouwer wenscht pogingen in het werk gesteld te zien, om haar weder in het leven te doen roepen, overtuigd als hij is dat zij tegen het algemeen belang aandruischt, 't welk door niets meer dan door de vrijheid van den arbeid wordt bevorderd. Maar wij meenen dat de landman regt heeft te vorderen, dat de wetgever die de bescherming aan zijn bijzonder bedrijf ontnam, waardoor hij tot grootere kracht-inspanning, tot aanwending van meerder kapitaal en kennis gedwongen wordt, wil hij zich staande houden en met anderen kunnen mededingen dat die zelfde wetgever de hinderpalen uit den weg ruime, die aan de mogelijkheid dier mededinging in den weg staan. Onder deze hinderpalen is de tiendheffing op den bestaanden voet, zoo niet de eenige, dan toch de voornaamste.

Wij vragen de afschaffing der tienden eindelijk ook in het belang der zedelijkheid.

Niet slechts het stoffelijk belang der maatschappij wordt door de tiendheffing getroffen, maar ook der zedelijkheid brengt zij nadeel toe, niet alleen, omdat zij den landman, dien men, op plaatsen waar de tienden openlijk verhuurd worden, eene opgaaf vraagt van de door hem gezaaide vruchten, in de verzoeking brengt van verzwijging en oneerlijkheid, maar ook, omdat zij de gelegenheid openstelt voor willekeur en het botvieren aan onedele hartstogten. Wij willen ten deze in geene bijzonderheden treden, maar wij veroorloven ons, ook ten dezen opzigte te verwijzen, naar de memorie, behoorende tot het rekwest aan Zijne Majesteit den koning, (in 1843), aangeboden, door landbouwers in Zuidbeveland, over het afkoopen der tienden of het veranderen derzelve in grondrenten, (medegedeeld in het tweede deel van mr. Sloets Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, met het daaromtrent door de toenmalige commissie van landbouw in Zeeland, aan zijne excellentie den heer staatsraad gouverneur dier provincie, uitgebragt advies); waarin een en ander in bijzonderheden wordt aangetoond.

Redenen waarom de ondergeteekenden, vertegenwoordigende het hoofdbestuur der Maatschappij tot bevordering van

landbouw en veeteelt in Zeeland, zich veroorlooven u, mijne heeren, eerbiedig maar ernstig te verzoeken, dat het u moge behagen, bij eene wet, de spoedige afschaffing der tienden, behoudens de renten der tiendheffers, te bevorderen; opdat Nederland niet langer achtersta bij alle andere beschaafde staten van Europa, in eene aangelegenheid, waarmede het welzijn des volks ten nauwste verbonden is, en welker regeling op eenen anderen voet, als eene levensvraag voor den nederlandschen landbouw moet worden aangemerkt.

't Welk doende enz.

Het hoofdbestuur der Maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland,

(get.) G. A. KOKKER, loco-president.

(get.) W. PH. VIS, secretaris.

Met genoegen vernemen wij, dat weldra de gelegenheid zal gegeven worden, om mede te werken tot het oprigten van een nationaal gedenkteeken voor onzen geliefden volksdichter Tollens, en wel overeenkomstig het reeds geopperde denkbeeld, om het bedrag der inschrijving zoo gering te stellen, dat de deelneming algemeen kan zijn. De leden der commissie, wier namen wij onlangs medegedeeld hebben, zullen, zoo algemeen mogelijk, bij de ingezetenen lijsten van deelneming doen rondgaan, op welke voor één gulden, tot oprigting van een nationaal gedenkteeken te Rotterdam, ter eere van Tollens, kan worden ingeschreven.

„Hoezeer het in den aard der zaak liggen moge,” zoo laat zich de bedoelde commissie uit, „dat dit gedenkteeken te Rotterdam, de geboorteplaats van Tollens, de stad, waar hij bijna zijn geheele leven heeft doorgebragt, zal worden opgerigt, moet het desniettemin een nationaal gedenkteeken zijn; want voor de gansche natie heeft hij geleefd en gezongen, en de gansche natie wil hem daarvoor erkentelijk zijn. Daarom moet dan ook in het geheele vaderland en overal waar neêrlandsch bloed door d'aderen vloeit, waar Neêrlands volkslied gezongen en verstaan wordt, aan alle Nederlanders en allen die op nederlandsche poezij prijs stellen, de gelegenheid tot medewerking worden verschaft; daarom moet het bedrag der inschrijving zoo gering gesteld worden, dat niet alleen de bevoorregte standen der maatschappij, maar ook onze nijvere burgerklassen, welligt zelfs onze ambachtsman, wien de poezij van Tollens, in zijne uren van rust zoo dikwijls heeft verkwikt en bemoedigd, in staat zijn het hunne daartoe bij te dragen.”

Le cercle agricole et horticole du grand-duché de Luxembourg heeft den heer dr. L. Muller, hoogleeraar aan het atheneum te Deventer, tot honorair lid benoemd.

Benoemingen en besluiten.

Z. M. heeft bij besluit van den 23 november, goedgevonden den majoor en magazijnmeester der artillerie van de 1ste klasse aan den Helder, J. J. A. van der Linden de Hartogh, op pensioen te stellen ten bedrage van f 1300.

— Z. M. heeft bij besluiten van 18 en 23 november ll. goedgevonden: 1. te benoemen bij het wapen der infanterie, bij het 5de regement, tot 1sten luitenant den 2den luit. W. H. baron Sweers de Landas, van het instructie-bataillon; bij het 6de regem., tot 1sten luit. den 2den luit. J. C. P. A. Lanzing, van het algemeen depot van discipline; bij het 8ste regem., tot kapitein van de 3de kl. de 1ste luits. G. Wieland, van het 6de regem. en B. baron van Voorst tot Voorst, van het 7de regem. inf.;

bij het wapen der artillerie: bij den staf van het wapen, tot majoor en magazijnmeester der artillerie van de 1ste kl. aan den Helder, den kapitein der 1ste klasse G. Frantzen, van het 2de regem. vesting artillerie; bij het 1ste regem. vesting artillerie, tot luit.-kolonel, den majoor E. A. Frantzen, van het 2de regem. vesting artillerie; tot kapitein van de 3de kl., den 1sten luit. P. Sodenkamp, van het regem. veld artillerie, en

2. den kapitein G. J. van Hoogenhuijze, van het 4de regem. infanterie, op grond van tijdelijke ongesteldheid, voor den tijd van een jaar te stellen op non-activiteit.

— Bij Zr. Ms. besluit van 22 november, zijn alle vroeger bestaande verordeningen betrekkelijk het van gouvernementswege afnemen van examen der stuurlieden ter koopvaardij, met den 1 dezer ingetrokken en dien ten gevolge de bij het koninklijk besluit van 28 junij 1852 no. 54, ingestelde commissie tot het examineren der zee-officieren enz., ontlast van het afnemen van de examens der gemeende stuurlieden, onder dankbetuiging aan de leden dier commissie voor hunne ten deze bewezene goede diensten.

Zullende, naar aanleiding van voorschreven besluit, de daarbij belanghebbenden zich voortaan tot het afleggen van examen voor stuurlieden ter koopvaardij kunnen aanmelden bij de daartoe in de onderscheidene voorname koopsteden des rijks ingestelde commissien.

Marine en leger.

De staf-major van Zr. Ms. korvet Prins Maurits der Nederlanden, te Vlissingen in dienst gesteld, bestemd voor de West-Indie, is volgenderwijs zamengesteld: kommand. de kapt. ter zee G. Vogelpoot; 1. offic. luit. ter zee 1. kl. R. L. de Haes; luit. ter zee 2. kl. A. N. L. Koops, J. H. A. W. baron v. Heerdt tot Eversberg, H. Hovij, S. de Laat de Kanter; offic. aan gezondheid 3. kl. L. P. Vlaanderen; offic. van admin. 2. kl. C. Verbrug, scheepsklerken E. Cameman en C. J. C. Furnée; 2. luit. der mariniers K. H. Koentze. De zeildag van den bodem is nog niet bepaald.

Oost-Indische kolonien.

De berigten in de Javasche couranten tot en met den 11 october, vermelden onder andere bijzonderheden nopens de expeditie in de Lampongsche districten, dat eene kolonne, onder den luitenant Steek, den beruchten bantamschen voortvlugtigen muiter en aanstoker der onlusten Hadji Wachia gevangen heeft genomen. Deze is door een krijgsraad ter dood veroordeeld, en in 't bijzijn der kampongshoofden opgehangen. Een tweede bantammer vlugteling Wa Maai is, gewond, te naauwernood ontkomen, en de pangerang Singa Branta is van nabij vervolgd. Op onderscheidene plaatsen vielen verdachte voortvlugtigen onzen troepen in handen.

Kantongeregt te Middelburg.

Bij vonnissen van den 2 dezer zijn:

1. H. H., J. M. J. C. en A. d. G., wegens het maken van nachtelijke beweging op de publieke straat te Middelburg, door baldadig schreeuwen en zingen, geschikt ter verstoring van de rust der inwoners, of daaraan medepligtig zijn, veroordeeld ieder in eene geldboete van f 1,50 en solidair in de kosten.

2. B. S., wegens het anders dan stapvoets rijden op de groote markt te Middelburg, met een niet op veren of riemen hangend rijtuig, veroordeeld in eene geldboete van f 3 en de kosten.

3. M. V., wegens het open hebben der tapperij na 11 ure des avonds, zonder eene schriftelijke toestemming van den burgemeester te bezitten om die langer dan tot elf ure open te houden, veroordeeld in eene geldboete van f 6 en de kosten, en bij wanbetaling tot twee dagen gevangenis.

4. P. K., wegens het uiten van scheldwoorden tegen iemand, zonder daartoe uitgetergd te zijn, veroordeeld in eene geldboete van f 2,50 en de kosten.

5. A. G., wegens het wateren op de openbare straat dezer gemeente, anders dan in de daartoe bestemde bakken, veroordeeld in eene geldboete van f 1 en de kosten, en bij wanbetaling tot één dag gevangenis.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijks afkondiging den 30 november: J. Moolenbroek, jm. 20 j. met M. Schoolmeester, jd. 24 j. J. de Lange, jm. 21 j. met S. H. van Buuren, jd. 25 j.

Vlissingen, van 22 tot 29 november.

Gehuwd: J. C. Coppens, jm. 26 j. met H. Reine, jd. 19 j. J. A. Scheepers, jm. 46 j. met J. E. L. Priem, wed. van F. N. A. Smit, 41 j. A. J. Pieterse, jm. 30 j. met C. P. Rozenberg, jd. 26 j.

Bevallen: A. S. Harder geb. van de Sande, d. A. Laernoes geb. de Bruijn, z. N. de Pagter geb. Daane, z.

Overleden: C. de Jong, ongeh. vrouw 81 j. P. H. C. van Izenberg, z. 3 m. A. de Kelder, man van A. C. Beenken, 63 j. C. M. Bruggeman, vrouw van P. Schijf, 37 j. J. H. Claassen, vrouw van J. W. L. Becker, 36 j.

Goes, van 22 tot 29 november.

Bevallen: J. M. Fait geb. van der Does, d. M. de Jonge geb. Laurusse, d. E. L. Briels geb. Calsteren, d. P. L. Schrijver geb. Slover, d. A. van Kalmthout geb. Vermue, z. M. G. Boer geb. van Schaik, d.

Overleden: C. Harinck, ongeh. man 37 j. J. Walker, wed. G. Breeker, 86 j. J. Lookman, jm. 25 j. J. Servaas, weduwn. van J. de Jonge, 73 j.

Zierikzee, van 22 tot 29 november.

Bevallen: W. E. Phaff geb. Slager, d. J. de Kok geb. van den Bos, z. W. Koole geb. van Westen, d. J. Wiener geb. Frenk, d. M. P. den Boer geb. Tuijnders, d.

Overleden: A. Reijnhoudt, d. 5 m. A. Verbelst, man van J. Spiekeling, 62 j. M. van der Sluis, wed. 80 j. W. Bakker, z. 12 w. J. Oole, man van A. Meliefste 37 j. W. Westdorp, vrouw van A. de Jonge, 42 j.

Hulst, van 15 tot 30 november.

Gehuwd: J. de Cock, jm. met C. Vermast, jd. A. J. Nachtergaal, jm. met M. A. de Potter, jd. J. F. Rotteveel, jm. met P. C. van Turnhout, jd.

Bevallen: M. A. Claessens geb. van Kroonenburg, d. C. S. van de Voorde geb. Stoop, z. P. Romhout geb. Loos, z. A. M. de Bruijn geb. van Dorsselaer, d. J. Adaert geb. Omon, z.

Overleden: E. Vink, weduwn. van J. M. C. Coppen, 36 j. A. C. Adriaanssens, wed. van F. J. Verstraten, 86 j. A. C. de Vos, wed. van P. Thoen, 44 j. S. C. van de Walle, d. 2 m. P. A. Geene, man van J. Schuppens, 67 j. R. J. de Kok, weduwn. van J. Verlinde, 63 j. M. A. Vermeersen, d. 7 j. J. C. Danekaert, man van A. Kap, 76 j. P. M. Vermeulen, d. 14 j. G. de Bruijn, vrouw van C. van Kerkhoven, 38 j. A. Gelderland, ongehuwde vrouw 72 j. J. Kint, wed. van P. J. d'Hondt, 60 j.

Buitenlandsche tijdingen.

Duitschland.

Berlijn 27 november. De onderhandelingen ten aanzien van den afkoop der Sondtol schijnen, op een goeden weg te zijn.

Engeland en Pruissen hebben zich met elkander verstaan, ook ten aanzien van het dusgenaamde Lubecker-transito. Het ontwerp is thans bij de fransche regering in beraadslaging, en men meent op hare goedkeuring te mogen rekenen.

Frankrijk.

Parijs 1 december. De Moniteur bevat een rapport, aan den keizer ingediend, door den heer Rouher, minister van openbare werken. Daarin komt voor, dat met den aanvang des jaars 1857 het spoorwegnet eene uitgestrektheid zal hebben van 11,250 kilometers, waarvan 6500 in exploitatie. De spoorweg compagnien zullen gemagtigd worden allengskens, en naar mate van de voltooijing der lijnen, obligatien uit te geven. Deze aldus beperkte uitgifte zal noch belemmering, noch stremming in het crediet veroorzaken.

Luxemburg.

Luxemburg 1 december. De kamer is ontbonden en eene gewijzigde constitutie bij besluit van Z. M. Willem III geoctroijeerd, gelijk zij in ontwerp bij de nu ontbonden kamers was ingediend. Dit laatste besluit van den koning-groothertog draagt de dagteekening van den 27sten november.

De rust is onverstoord gebleven.

Belgie.

Het dagblad Le nord heeft per telegraaf het volgende berigt uit Londen, van 29 november jl., ontvangen:

„Het engelsche gouvernement heeft zijne toestemming gegeven tot het houden eener nieuwe conferentie; het is nu uitgemaakt, dat daartoe zal worden overgegaan, dat de conferentie te Parijs zal bijeenkomen, en dat zij het geschil over het bezit van Bolgrad zal beslissen.”

Volgens berigten uit Parijs en Weenen, door andere dagbladen medegedeeld, is het nagenoeg zeker, dat de mogendheden, die zich tot nog toe aankantten tegen den wensch van Frankrijk en Rusland om de opgerezen geschilpunten betrekkelijk de uitvoering van het parijsche verdrag door de conferentie te doen beslechten, zich daarmede thans zullen vereenigen.

Zeetijdingen.

Aangekomen te Sourabaija, 14 september ll., *Suzanna en Elisabeth*, gezagvoerder C. Ouwehand, van Shields.

Vertrokken van Mauritius, 19 october ll., *Luctor et Emergo*, gezagvoerder S. Ouwehand, naar Vlissingen.

Bij beide schepen was alles wel aan boord.

Betaling van coupons.

De coupons der certificaten van ingeschreven kapitalen ten laste van den Pausselijken staat, administratie-kantoor van Heukelom en Vollenhoven, en verschenen 1 julij 1856, worden betaald, de coupons groot scudi 4,60 met f 10,87.

„ 9,60 „ f 22,69.

„ 5,— „ f 11,82.

„ 10,— „ f 23,64.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 1 december.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f 55¼. Lijnolie op zes weken f 43¼.

Koolzaad (dadelijk) 86 p. vl.

(Reeds aan de geabonneerden op ons bulletin medegedeeld.)

Prijzen van effecten.

Amsterdam 1 december.

NB. Het beursberigt van heden was heden avond ten 7 ure nog niet ontvangen.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	63 1/16
	dito dito	3	„	75
	dito dito	4	„	94¼
	Handel maatschappij	4½	„	—
Rusland.	Oblig. bij Hope & co.	5	„	102¼
	dito dito 1828/1829.	5	„	—
	Certific. dito 1840	4	„	83½
	dito bij Stieglitz	4	„	82½
	dito dito 1854	5	„	93¼
	Obl. bij Stieglitz (nieuwe)			94¼
	Certific. van inschrijving	5	„	62¼
Spanje.	Oblig. nieuwe stukken	1¼	„	23½
	Binnenlandsch	3	„	37
Oostenrijk.	Oblig. metalliek	5	„	74¼
	dito	2½	„	38¼
	dito nieuwe betaalbaar Amst.	5	„	88
Belgie.	Certific. bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	44¼
Oostenr.	Oblig. nationale	5	pct.	75¼
Spanje.	Credieten			60
Mexico.	Oblig. 1853	3	pct.	21¼
Grenada.	Oblig. 6 pct. nu	2	pct.	20½
Venezuela.	Oblig.	4½	pct.	33¼

Beurs van Londen, 1 dec. (ten 1 ure). Consols 94¼.

Beurs van Weenen, 1 dec. (Slotprijzen). Metalliek 5 pct. 83.

Beurs van Parijs, 1 dec. (Slotprijzen) 4½ pct. compt. 3 pct. 68,95.

[illegible] Amsterdam, [illegible] december 1856.

Metalliek [illegible]; Engelsche f [illegible]; [illegible] engelsche in f 11,57½; Engelsche Russen f 11,57½; Fransche f 55,12½; Belgische f 55,62½; Pruissische f [illegible]; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per [illegible] f —,—; Hamb. Russen f 36,50; Russische in zilveren roebels f 36,62½; Poolsche in fl. f 27,25; Nationale metalliek f —; Coupons f —.

Ingezonden stukken.

Eenige beschouwingen over den gezondheidstoestand van Nederland, en bijzonder van Middelburg.

(Vervolg.)

IV. Niemand is er die zeggen kan dat de inwoners van Middelburg onmatig leven, in zoo ver als men dit doorgaans verstaat van tafelweelde of drinkgelagen. Indien wij de onderscheidene standen doorloopen, welke men te Middelburg aantreft, dan moeten wij beginnen met te betuigen, dat wij geene stad van eenig aanzien in ons vaderland kennen, waarin de eerste stand of eerste klasse der bewoners, dat is de rijken en aanzienlijken, zoo weinig tafelweelde en vreugdebetoon bedrijven als hier. Geene stad waarin de verteringen te dezen opzigte zoo spaarzaam berekend en zoo zorgvuldig overlegd worden. Het is schier eene zeldzaamheid als men van een diné hoort spreken, en zoo al, dan strekken zij zich in den regel niet verder uit, dan tot de naaste familieleden, waarbij de matigheid voorzit. Geen uitgaaf voor meerder of uitgebreider gezellig verkeer wordt er gedaan. De vroegere soupés, de bals, de thee- en speelpartijen en andere vrolijke bijeenkomsten, zij zijn geheel verdwenen.

Ook de eerste burgerklasse maakt zich geenszins aan tafelweelde en overdaad of eenigerlei uitspatting schuldig, schoon daar eene meer vrolijke en ongedwongene stemming heerscht. Vele burgers van deze klasse hebben echter te zeer al hunne middelen en overleg noodig, om zich in dien fatsoenlijken stand staande te houden en daarin hunne kinderen te zien voortgaan, dan dat zij, gelijk weleer, een kleinbuitenverblijf, of eene optrekkamer met eenen tuin van bloemen en een acaciaboschje kunnen houden, of met hun gezin een weelderig reisje naar Holland en Gelderland kunnen maken. Neen, ook onder hen wordt geene tafelweelde bespeurd of meerdere verteringen gemaakt, dan de gezondheidsleer gedoogt.

En de [illegible] de [illegible] ambachts- en arbeidsman, de varensgezel en allen die tot dezen werkzamen stand behooren? ach! zij ontberen zelfs het vereischte dierlijk voedsel, zoo noodig voor den arbeid en de aan te wenden krachten die van hen gevorderd worden. Zij lijden met de hunnen, vooral in deze dure tijden, gebrek aan alles. Het gebruik van vleesch en spek kennen zij slechts bij herinnering van vervlogen dagen, en hunne kinderen alleen bij name. Hunne spijs bestaat genoegzaam alleen uit aardappelen, een weinig boter, water en zout met eene bete grof brood. Mislukt de oogst van aardappels, gelijk voor eenige jaren, dan eten zij rijst of gort met water en zout, en dan wordt de bete grof brood karig aan vrouw en kinderen uitgedeeld.

Wij achten deze klasse der burgerij hoog, om het werk en [illegible] zij allerwege voortbrengt, en wij betreuren het daarom zeer, dat er niet meer acht op hen geslagen wordt, om hunne diensten en dagwerk beter te beloonen en in behoorlijke verhouding tot de duurte der levensmiddelen te brengen, zoo dat zij en hunne huisgezinnen niet altijd onvoldoende en ongenoegzaam voedsel moeten gebruiken en niet behoorlijk in kleeding en deksel kunnen voorzien.

Zoo eigens, bij deze klasse der burgerij heerscht althans geene onmatigheid of overdaad in spijs of drank, en ofschoon er al mogten zijn, die zich somtijds aan sterken drank te buiten gaan, onze ondervinding leert bij groote massa's van hen, dat zoo wij zelve ons daarvan onthouden en wij [illegible] welwillend aantrekken, dat dan die gevallen zeer [illegible] en zeer bijzonder zijn.

In plaats van onmatigheid, heerscht er te Middelburg in tegendeel groot gebrek aan behoorlijk voedsel voor den ambachts- en werkman, waardoor zij gewoonlijk een vroegtijdigen dood te gemoet gaan.

Zindelijkheid en netheid is bij deze klasse der burgerij eene behoefte. [illegible] en komt men in huis, dan straalt zij ons allerwege tegen. Gelukkig ontbreekt het hun daartoe ook niet aan water. Elk hunner vangt het regenwater gereedelijk op. Anders hebben zij welputten en buitendien zijn er 20 stadspompen, die met andere van bijzondere huizen ruimschoots in het [illegible] korf van eigen water kunnen voorzien.

Bij eenen nog minderen, of den allerlaagsten stand der inwoners, laat de zindelijkheid en reinheid veel te wenschen over. Trouwens, waar aan alles, gelijk hier, gebrek is en het [illegible] ontijdige sterfgevallen getroffen wordt, vooral wanneer het den broodwinner verliest, en de weinige goederen van eenige waarde reeds lang naar de leenbank [illegible] ook, om den zieken en stervenden huisvader te laven en te verkwikken, daar treedt natuurlijk de moedeloosheid binnen. De ongelukkige huismoeder wordt dan met hare kinderen genoodzaakt naar eene nog mindere [illegible] slechtere woning om te zien, en terwijl de herinneringen [illegible] een beter verleden haar gemoed vervult, worden [illegible] slappe handen en knieën nog slapper, en de onzindelijkheid en onreinheid treedt met broodsgebrek te voorschijn. [illegible] de armoede eene plaag en een geessel der [illegible] niet zonder reden heeft de beste der menschen [illegible] Hemelschen Vader leeren bidden: „Geef ons heden ons dagelijksch brood.”

(Wordt vervolgd.)

Middelen van vervoer.

Stoombootdiensten.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in DECEMBER.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Vrijdag	5	's morg.	7 ure.	Zaturdag	6	's morg.	11,30
Zondag	7	„	7	Dingsdag	9	„	6 ure.
Woensdag	10	„	9,30	Donderdag	11	„	7
Vrijdag	12	„	11	Zaturdag	13	„	8,30
Zondag	14	„	6	Dingsdag	16	„	8,30
Woensdag	17	„	7	Donderdag	18	„	8,30

Van Vlissingen op Rotterdam.

WINTERDIENST.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot van Breskens.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, 's morg. 8½ ure, na aankomst van den 1sten trein uit 's Hage.

NB. De Omnibusdienst tusschen Middelburg en Vlissingen correspondeert met de Stoombootdienst.

De Wagendienst van Goes op het Catsche Veer is veranderd in eene zoodanige dienst van Goes op Wolfaartsdijk.

Van Middelburg op Zierikzee en Bergen op Zoom (Tholen).

Uren van vertrek in DECEMBER.

Van Middelburg				Van Tholen			
Vrijdag	5	's morg.	4 ure.	Zaturdag	6	's morg.	3,30
Maandag	8	„	8	Dingsdag	9	„	6,30
Vrijdag	12	„	11	Zaturdag	13	„	10 ure.
Maandag	15	namiddag	1	Dingsdag	16	„	11,30

Weldadigheid.

De directie der Vereeniging tot het bezoeken der armen, noodigt allen, die nog soepkaarten aan de Vereeniging willen afstaan, of aanbeveling doen van bijzondere personen of huisgezinnen, beleefdelijk uit, deze vóór of uiterlijk op den 10 december e. k. in te zenden bij den tweeden ondergeteekenden. *Zij neemt tevens deze gelegenheid waar om dankbare melding* te maken van de volgende giften: van D. f 5, van E. een bankbiljet groot f 25, no. 445, dd. 20 september 1851.

De directie voornoemd,
J. J. *DE KANTER*, *voorzitter.*
D. A. BERDENIS VAN BERLEKOM, secretaris.

Veere, den 4 december 1856.

Het diaconie-armbestuur der hervormde gemeente te Veere, maakt bij deze dankbare melding van de op den 26 november jl. ontvangene gift, groot f 50, door den heer J. M. Kuiler *alhier, namens een onbekende uit Middelburg, onder de letters* N. N. (voor buitengewone bedeeling) ter hand gesteld, welke gift was begrepen in een bankbiljet, groot f 100, no. 188; terwijl het de gift van 50 cent, van eene dienstbode alhier, *gevonden in de kerkcollecte van zondag morgen*, 30 november jl., aan de alhier aanwezige buitengewone commissie heeft ter hand gesteld.

Namens hetzelve,
A. A. DE BRUYNE, diaken.
G. H. J. GROUW, diaken-adm.

Veere, den 4 december.

Werd de commissie, ter voorziening in de buitengewone behoeften der armen te Veere verblijd, door op den 26 november jl. van den heer J. M. Kuiler alhier, namens onbekend uit Middelburg, onder de letters N. N., te mogen ontvangen eene gift, groot f 50, begrepen in een bankbiljet, groot f 100, no. 188; zij kan het niet ontveinzen, dat ook de gift van 50 cent van eene dienstbode, op zondag den 30sten dier maand in de kerkcollecte gevonden, haar zeer welkom was, en het doet haar de vrijheid nemen andere dienstboden minzaam op te wekken dit zoo edele voorbeeld na te volgen, en iets van hunne verdiensten voor hunne verarmde medemenschen in hun midden af te zonderen.

De commissie voornoemd,
J. A. VAN KAKUM, president
M. J. VAN DEN HEUVEL, secret.

Advertentien.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal, aan het **Venduhuis van M. D. PRYES te Vlissingen**, op Dingsdag den 9 December 1856, des morgens 10 ure, presenteren te verkoopen eene partij

Meubelaire Goederen,

waaronder eene Secretaire, Canapé enz., vier Bedden, allerlei Vuurhaarden en Kagchels; gemaakte Kleederen, Manufacturen en wat dagelijks nog wordt bijgebragt.

Alles daags te voren te zien.

De Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ zal op Donderdag den 18 December 1856, des namiddags ten één ure, in de Bovenzaal van de Societeit **de Vergenoeging**, op de Groote Markt te Middelburg, in het openbaar aan den meestbiedende verkoopen, **drie Perceelen**

WEILAND,

grenzende aan elkanderen en liggende in de Gemeente **Sint-Laurens**, Kadastraal Bekend in sectie B, als:

Het Eerste	ouder no. 83	ter grootte van	1 B. 39 R. 30 Ell.
Het Tweede	„ „ 79	„ „	1 „ 19 „ 30 „
Het Derde	„ „ 80	„ „	1 „ 23 „ 70 „
met de aan het 2de en 3de Perceel grenzende Sprink, bekend onder no. 79*bis*, voor het geheel ter grootte van			0 „ 05 „ 08 „
		te zamen	3 B. 77 R. 38 Ell.

Alles in Pacht bij ISAAC VLIEGER, tot 30 April 1857 voor *f* 204 in het jaar.

De voorschreven Perceelen zullen eerst afzonderlijk, daarna te zamen worden geveild.

Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden ten Kantore van bovengenoemden Notaris, alwaar ook het Kadastrale Plan ter inzage ligt.

UIT DE HAND TE KOOP

EEN HUIS MET TUIN, geschikt voor alle Nering, in het beste gedeelte dezer Stad. Adres: geslotene Brieven onder lett. A. bij de GEBRs. MILBORN, Vlasmarkt.

In het **magazijn van kantoorbehoeften** van DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg, Wal B 58, is weder ontvangen eene uitmuntende sortering

FRANKFORTER SPEELKAARTEN

voor whist, hombre, piquet en taroc, welke per spel of per dozijn tot zeer billijke prijzen worden verkocht.

PELTERIJEN.

De Bontwerker G. M. TAMSON, Kortendelft, F. 22, berigt zijnen geëerden Begunstigers, dat hij voorhanden heeft eene buitengewone Sortering PELTERIJEN, als: **Edelmarter, Steenmarter, Marter Brûlé, Chincilla, Petit Gris** enz. Kwaliteit en bewerking zullen niets te wenschen overlaten. — Maakt en vermaakt al wat tot het Bontwerkers Vak behoort, en beveelt zich in een ieders gunst.

HAARLEMSCH BLEEKWATER

VAN J. VAN GEUNS

is te bekomen bij J. DHONT Pz. te Middelburg en bij P. GOEREE te Vlissingen. — Voor verder te plaatsen Depôts in de Provincie Zeeland gelieve men zich aan laatstgenoemden franco te adresseren.

Gevulde en Spritsletters, Amandel- en ander **Sint-Nikolaas,** benevens eenige Artikelen in Suiker bewerkt, bij G. PLANKEEL, Langendelft en M. J. PLANKEEL, Langeviele.

Gevulde en Spritsletters en Amandel-Sint-Nikolaas, bij N. E. DIKKENBERG, Vlissingsche straat.

Terstond eene **Werkmeid** benoodigd bij Mevrouw VAN TEYLINGEN, Wagenaarstraat.

Eene Burger **Dienstmeid** benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant, Wal B 58.

DOOR A. J. BRONSWIJK

te **Schoondijke**, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

NAGELATEN GEDICHTEN

van

JACOBUS FARO,
in leven Landbouwer, Lid der Commissie van Landbouw in Zeeland enz.,
bijeenverzameld door
G. P. ROOS.

Een Boekdeel in 12vo. formaat, 160 pagina's groot, en voorzien van een keurig Titelvignet.

Prijs, ingenaaid . . . . . *f* 2,20.
„ gebonden in Prachtband . . . *f* 2,75.

De Uitgever meent gerust deze Nagelaten Gedichten van den Poet der 19de eeuw, die vereerd zijn met de Inteekening van Z. M. den Koning en vele aanzienlijken en geleerden in Nederland, het Publiek te mogen aanbieden, terwijl dezelve als Cadeau bij St. Nicolaas en Nieuwjaar zeer geschikt zijn.

DES HANDELS-WAARBORG.

MAATSCHAPPIJ TOT ONDERLINGE VERZEKERING TEGEN

FAILLIETEN,

BIJ MIDDEL VAN VASTE PREMIEN.

Deze **MAATSCHAPPIJ**, hare werkzaamheden aanvangende onder het toezigt van eenen Raad van Administratie, zamengesteld uit Notabele KOOPLIEDEN dezer Stad, heeft ten doel:

1. Aan de door haar verzekerde Handelaren **DE VERLIEZEN TE VERGOEDEN**, hun, door de schorsing van betaling hunner Debiteuren, veroorzaakt;
2. Hen, op hunne aanvraag, in te lichten omtrent de solvabiliteit der Personen of Huizen, met welke zij Handelsbetrekkingen onderhouden, of willen aanknoopen;
3. Hun geld en tijd te sparen, welke zij dikwerf verspillen in de vervolging hunner Debiteuren;
4. Op de zekerste, spoedigste en voordeeligste wijze de Invordering te bewerkstelligen der aan de Verzekerden verschuldigde Sommen en beloofde Dividenten;
5. Het Crediet der Verzekerden te verhoogen, door de zekerheid dat deze door Failliten niet benadeeld kunnen worden;
6. En eindelijk den Handel meer en meer te bevestigen, door het getal Failliten te verminderen, dewijl het eene Failliet het andere niet meer zal veroorzaken.

De PREMIEN worden bepaald volgens Vaste Tarieven, en geen Verzekerde is voor meerder dan voor zijne te betalene Premie aansprakelijk, terwijl aan de Verzekerden, welke gedurende één jaar geene Schadevergoeding aanvragen, een **Vierde gedeelte hunner Premie worden geristitueerd.**

Een overeenkomst gesloten zijnde met de Brusselsche Maatschappij *LA GARANTIE DU COMMERCE*, en met de Parijsche *LE DUCROIRE*, is de Directie van heden af in staat de naauwkeurigste informatiën te geven omtrent alle Handelaren in geheel Frankrijk en België, en belast zich tevens om die Maatschappijen met het sluiten van Verzekeringen van Nederlandsche Handelaren, tegen Failliten die zij kunnen lijden in die Landen.

Nadere informatien bij den Heer J. SANDERS, te Middelburg. *Namens de Directie der Maatschappij,*

AMSTERDAM, Buitenkant U 85. **F. GOMPERTZ,** *Directeur.*

INRIGTING VOOR LUCHTVERVERSCHING EN VERWARMING

VAN OPENBARE GEBOUWEN EN BIJZONDERE WONINGEN,

GEVESTIGD TE UTRECHT, ONDER DIRECTIE VAN J. W. K. ROGER.

Aan de Ingezetenen der Stad MIDDELBURG wordt berigt, dat inlichtingen omtrent deze Inrigting te bekomen zijn bij den Heer L. JANSE Bz., Directeur der Gasfabriek, die als Correspondent voor deze Stad en omstreken is opgetreden.

SINT NICOLAAS

is druk bezig zijne groote zakken in het **Verkoophuis** uit te schudden. De mooiste Tooisels door smaak en kunst voortgebragt, de keurigste versierselen voor Rijkdom en Burger, de liefelijkste Voorwerpen voor Geschenken, alles ligt, wild en toch netjes, in bonte verscheidenheid door elkander; Poppen loopen, Hondjes dansen, Bokjes springen over Vloer en Tafel, statige Rijtuigen met moedige Paarden, Karren met Hengsten, Schepen en Schuiten, Huizen en Stallen, Steden en Dorpen, Menschen en Vee, Ruiters en Voetvolk, Russen en Turken, Chinezen en Apen, alles rolt er uit in eendragt en vrede, en schaart zich in de beste harmonie langs muren en zolders en vult het VERKOOPHUIS van den Kelder tot aan het Dak. Surprises om te schrikken, Surprises om te lagchen rollen er dooreen. Moge alles rollen en rollen door gulle harten en open handen, tot schoenen en schoentjes alle gevuld, harten en hartjes dankbaar verblijd zijn!

DEPOT VERKOOPHUIS, hoek Langendelft en Kerkstraat.

KINDERWERKJES

uitgegeven bij DE GEBR. ABRAHAMS te Middelburg:

THEKLA VON GUMPERT. De kleine helden. Een verhaal voor de jeugd. Naar het hoogduitsch. Met 4 gekleurde platen, in kwarto, in karton. Prijs *f* 1,50.

De jonge bedelaar, of Bid en arbeid. Een verhaal voor de jeugd.

Willem en Emilie, of Het regt gebruik van den rijkdom. Een verhaal voor de jeugd.

De kleine schoonmaakster, of Waar de deugd hare wortels schiet, daar groeit zij onder Gods zegen tot een boom. Een verhaal voor de jeugd.

Klopt, en u zal opengedaan worden! Een verhaal voor de jeugd.

Vier weken vacantie, of De arbeid is gorlog tegen de ellende.

De man in de Kooi, of Men moet ook dragen van derzens lezen?

Het stomme kind, of Gods onvergankelijke gunst ... alles.

Deze zeven zijn allen van [illegible] gebonden in karton met geïllustreerd vergulden omslag, en van twee gekleurde platen voorzien. Prijs *f* —75.

De St. Nikolaaskinderen, door H. M. C. VAN OOSTERZEE.

De heer van Hagen en zijne Kinderen, door den zelfden.

Herinneringen van een Schooljongen, door GERARD.

De drie bovenstaande zijn mede in karton gebonden en elk van 4 gekleurde plaatjes voorzien. Prijs *f* —75.

De gevaarlijke togt ... bekroonde.

Hendrik, de negjarige geleerde.

Drie kleine verhalen, voor lieve Kinderen.

Het patrijzennestje en drie andere verhaaltjes, allen met 2 gekleurde plaatjes, in karton. Prijs *f* —45.

De stad en De tijdwijzer, in 12 gekleurde afbeeldingen met versjes. Prijs van elk *f* —30.

STOOMBOOT STAD VLISSINGEN No. 2.

DIENST VAN

VLISSINGEN op ROTTERDAM

VICE VERSA.

De Directie adverteert, dat de dienst van af 10 dezer maand voor eenige weken **zal worden gestaakt**, ... aan de Stoomboot en Werktuigen eenige herstellingen te doen verrigten. Zoodra de dienst ... wordt, vroeg, in het volgende jaar, worden ...

DE DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.